

KORTAF

De vergeten dassen van Noord-Brabant

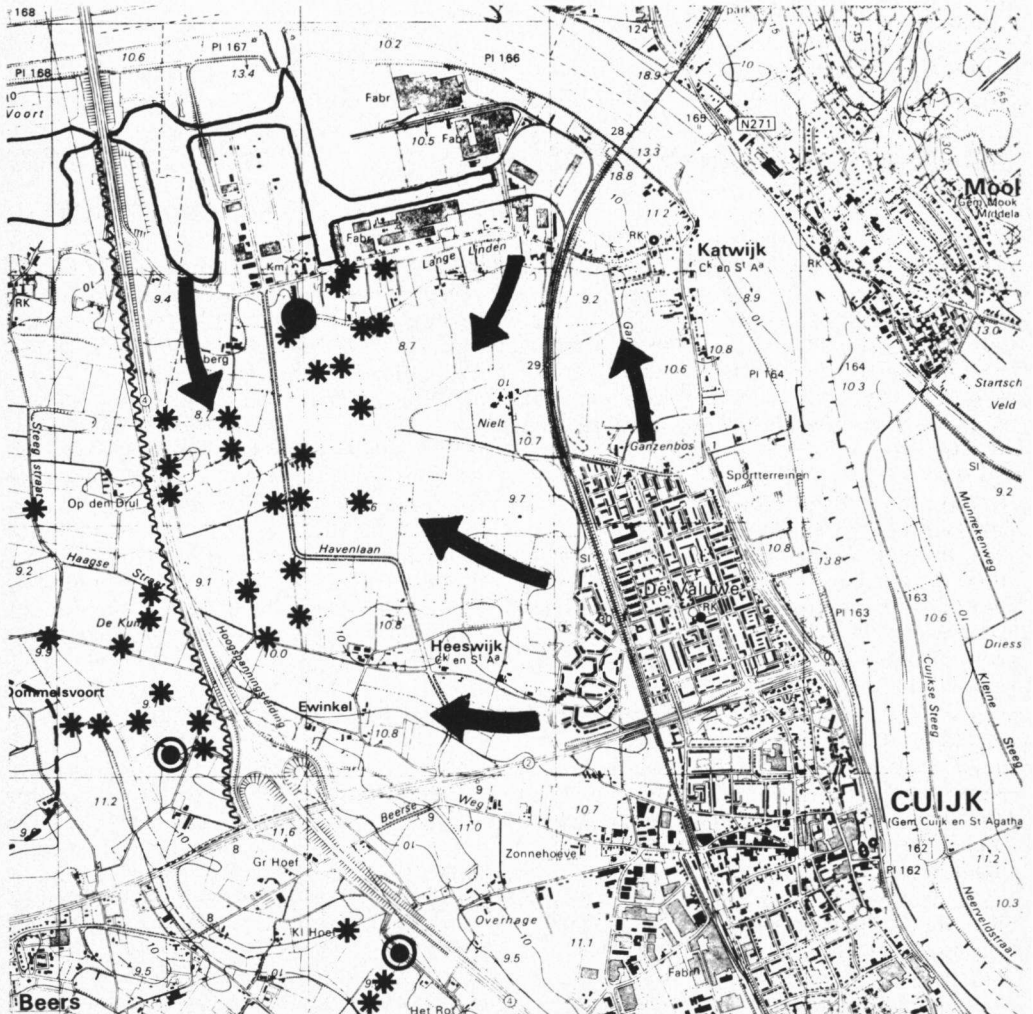
De dassen hadden een mooie plek uitgezocht in een rivierduintje begroeid met eiken. Ze zaten er hoog en droog beschermd tegen het steeds weer wassende water van de Maas. De drassige weilanden met de mooie meidoornhagen voedden de dassen al vele generaties. Ja, het was hier goed toeven voor de das tot dat ... er meer huizen, meer wegen en meer industrie kwam. Ondanks de opmars

van de mens houden de dassen nog vastberaden stand bij de Kraaijenbergse plassen. Ook kwam er een vierbaans autoweg, de A73. Deze autoweg isoleerde de dassenpopulatie definitief. Weliswaar is er aan een kant van de snelweg een dassenkerend raster geplaatst, maar een dassentunnel was teveel gevraagd en zal er nooit komen.

De grote burcht nabij de Kraaijenbergse plassen heeft

tien vers belopen pijpen en zes minder intensief belopen

De dassenpopulatie van de Kraaijenbergse plassen, situatie november 1992. De grote stip geeft de bedreigde kraamburcht aan; de kleinere stippen de belopen burchten. De sterretjes zijn sporen van dassen. Het dassenkerende raster wordt met een slingerlijn weergegeven. De pijlen geven de uitbreidingen van industrie, stad en ontzanding aan.

Een van de vergeten dassen.

Foto Steven Jansen

pijpen. Op de werpheuvels zijn naast veel nestmateriaal ook veel haren aangetroffen. Op de burcht is rond een zomereik een speelplaats en een oude gewone vlier doet dienst als krabboom. Tijdens een prachtige nachtelijke observatie op deze bedreigde kraamburcht in november 1992 heb ik zes dassen waargenomen. Ze zitten er dus nog, maar hun einde is in zicht.

In de nabije toekomst worden de voedselgronden van deze dassenfamilie afgegraven ten behoeve van de zandwinning. In het Landelijke Dassenbeschermingsplan van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Natuurbe-

heer wordt deze burcht reeds als verloren beschouwd. De overheid draait alweer met de boze wind mee en staat dus oogluikend toe dat deze dassen prijs worden gegeven aan de uitbreiding van de stad en

industrie. Het uitsterven van deze tot voor kort levensvatbare dassen-populatie is nu nog een kwestie van tijd.

Steven Jansen,
Korhoenstraat 12,
6075 BN Herkenbosch.

Limburgse Dassenwerkgroep

Begin januari 1993 werd in de provincie Limburg mede door de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren onder auspiciën van de Limburgse Koepel voor Natuurstudie (Likona) een nieuwe werkgroep gestart die zich specifiek bezighoudt met de bescherming van de das en het beheer van zijn leefgebieden. Het een en ander is het gevolg van de recente beschermingsplannen die voor de dassenpopulaties in Haspengouw en Voeren zijn uitgewerkt. Bovendien wil de groep met vrijwilligers een controlesysteem uitbouwen om de burchten te beschermen, waarbij inbreuken direct kunnen worden gemeld. Men wil immers snel en efficiënt kunnen inspelen op de bedreigingen die zich regelmatig voordoen. Bovendien wil men lokale initiatieven lanceren, coördineren en ondersteunen en werk maken van aanvullend inventarisa-

tie-onderzoek. De groep is eveneens belast met de uitwerking van de beheers- en gedoogovereenkomsten die met grondeigenaren zijn afgesloten. Het coördinatiecomité is voorlopig in zeven sectoren opgedeeld:

Sector Heers-Borgloon: H. Stuelens en E. Dupae: 011-674819.

Sector Tongeren: J. Riskin en R. Nijssen: 012-235360.

Sector Riemst: L. Fastré en K. Jansen: 012-237329.

Sector Maasvallei: J. Stevens: 011-314801.

Sector Sint-Pietersberg: niet ingevuld.

Sector Voeren: P. Peeters en A. Zeevaert: 041-810292.

Sector Jekervallei: niet ingevuld.

Gegevenscoördinatie: D. Criel: 055-456610

Voorzitter: E. Dupae: 011-674819.

Dirk Criel

Wilde zwijnen in de Voer

In de winter van 1992-1993 ontstond er onder landbouwers in de Voerstreek paniek, omwille van het vermeende feit dat door de aangroei van de wilde zwijnenpopulatie zware schade aan landbouwgewassen zou kunnen ontstaan. Onrustbarende artikelen in de regionale pers wakkerden de gemoederen nog verder aan.

Het wild zwijn is reeds lang standwild in de Voerstreek. Door de hoge jachtdruk kan zich slechts een kleine populatie van zo'n 10 tot 20 dieren handhaven. Jongen worden er zelden geboren en de populatie houdt stand door migratie van zwijnen afkomstig uit het Hertogenwald in Duitsland. Sinds het nieuwe jachtdecreet in voege trad, is de klopjacht op wilde zwijnen verboden en worden enkel nog bers- en loerjacht toegestaan. Bovendien dient men te handelen volgens een

Wilde zwijnen in de Voerstreek.
Foto Pieter Elbers

vooraf goedgekeurd afschotplan. In 1992 werden op deze wijze 7 dieren geschoten op een populatie van ongeveer 17 zwijnen. De drachtige dieren werden gespaard. Tenge-

volge van dit vernieuwde jachtbeleid wierpen in 1992 voor het eerst weer drie zeugen jongen. De laatste worp dateerde uit 1967. De populatie groeide aan tot 29 dieren

en dit gaf aanleiding tot voornoemde paniek.

Weliswaar werd door de aanwas iets meer schade aan landbouwgronden vastgesteld, maar deze beperkte zich voor geheel Voeren tot 200.000 Bfr (f 11000). Daarbij moet worden gezegd dat gemakkelijk hoge sommen worden uitbetaald, zodat de werkelijke schade aanzienlijk lager ligt. De schade doet zich niet zozeer aan landbouwgewassen voor dan wel aan de gronden, die door de zwijnen worden omgewoeld.

Dirk Criel & Alex Zeevaert

Onderzoek dolfijnen in visnetten

Sinds oktober 1992 voert het RIVO in IJmuiden onderzoek uit naar bijvangsten van walvisachtigen in visnetten. Bram Couperus vaart mee met verschillende vissersschepen en onderzoekt de omstandigheden waaronder de dieren in de netten terecht komen.

De voorlopige balans wijst uit dat jaarlijks enkele tientallen dolfijnen in visnetten de

doed vinden. De meeste slachtoffers vallen bij de visserij met grote pelagische netten (sleepnetten), vermoedelijk vooral bij de visserij op makreel ten zuidwesten van Ierland. De bijvangst van walvisachtigen in de boomkorvisserij is niet erg waarschijnlijk. Staand-wantvisserij wordt door de Nederlandse schepen vrijwel niet beoefend, maar eist in het buiten-

Walvisachtigen komen soms in de netten van vissers terecht. Foto ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

land veel slachtoffers. Het onderzoek zal één jaar duren en moet aanbevelingen opleveren om te voorkomen dat in de toekomst nog meer walvisachtigen op deze wijze de dood vinden.

Piet van der Reest